

Zpráva o činnosti Polabského muzea v roce 2010

POLABSKÉ MUZEUM, příspěvková organizace Středočeského kraje, Palackého 68, 290 55 Poděbrady

www.polabskemuzeum.cz

info@polabskemuzeum.cz

Pro Polabské muzeum byl rok 2010 ve znamení zrodu a zpřístupnění části nové expozice v hlavní budově v Poděbradech. Tato akce významně ovlivnila mnoho oblastí činnosti a provozu Polabského muzea. Omezený rozpočet a finanční náročnost realizace nové expozice, kam směřovaly téměř veškeré možné finance, nutil k drastickým úsporným opatřením, která měla za následek omezení mnoha aktivit celého Polabského muzea.

Po skončení stavebních prací na rekonstrukci budovy v polovině prosince 2009 byly zahájeny další práce, neméně náročné, v interiérech budovy, které již přímo souvisely s výslednou podobou nové stálé expozice (podhledy, průchody a nášlapné vrstvy v expozicích a chodbách). Již počátkem jara 2010 bylo jasné, že finanční možnosti Polabského muzea neumožní realizovat celkový záměr a zamýšlenou úplnou podobu stálé expozice. Bylo proto rozhodnuto vytvořit pouze některé úseky stálé expozice s tím, že se bude podle finančních možností pokračovat v dalších obdobích.

V průběhu jarních měsíců 2010 byly veškeré stavební práce v interiérech dokončeny. Následně byla provedena, ve dvou prostorech v přízemí budovy, náročná montáž předstěn a vitrín. Poté, v letních měsících se zahájila vlastní instalace sbírkových předmětů, popisek a doprovodných textů. Jak již bylo uvedeno výše, z ekonomických důvodů byla v této fázi budována stálá expozice pouze v přízemí a to ještě s tím, že některé vitríny a součásti expozice budou doplněny později. Stálá expozice byla dokončena a připravena k otevření koncem srpna 2010. S ohledem na zahájené kladení povrchu ulice Na Dláždění nebylo možno realizovat slavnostní otevření nové expozice v zrekonstruované budově, proto bylo posunuto až na 30. 9. 2010. Od 1. října bylo muzeum po více než dvouleté přestávce otevřeno veřejnosti. Otevření zrekonstruovaného muzea patří k nejdůležitějším událostem Polabského muzea nejen pro rok 2010. Náklady na rekonstrukci budovy a realizaci stálé expozice překročily částku 12 milionů, z níž podstatnou část financoval Středočeský kraj, zřizovatel Polabského muzea.

Na dalších pracovištích byl v roce 2010 udržován standardní provoz. Došlo pouze k přerušení provozu Městského muzea v Sadské, které souvisí s odchodem pracovnice. Na uvolněné místo ale nový pracovník z úsporných důvodů nebyl přijímán, a proto muzeum zůstalo prozatím veřejnosti uzavřeno. Pro skupiny je po dohodě vstup umožněn. Tato možnost ale nebyla využita. K jeho jednodennímu zpřístupnění došlo koncem srpna 2010 na tradiční posvícení. Tato možnost nebyla bohužel využita a návštěvnost tento den byla zanedbatelná. Záměrem Polabského muzea je, aby se o provoz expozice v Městském muzeu Sadská staralo samo město, prostřednictvím svého Kulturního a informačního centra.

Personální a organizační záležitosti

Stav zaměstnanců, který v přepočtu na celé úvazky byl 29, se v průběhu roku 2010 významně neměnil – pohyboval se v rozmezí 32-37 osob.

K personální změně došlo na pozici správce areálu muzea v přírodě, kde v únoru 2010 ukončil pracovní poměr Jaroslav Šenkýř, kterého vystřídal od března Václav Průša. V dubnu 2010 ukončila své působení v Polabském muzeu Petra Drahokoupilová, která spravovala pracoviště Městské muzeum Sadská, což způsobilo omezení provozu muzea v Sadské. V polovině listopadu 2010 odešel z pracovní pozice historika ve Vlastivědném muzeu Nymburk PhDr. Pavel Fojtík, který po komunálních volbách zaujal post místostarosty města Nymburk. Ke konci roku 2010 ukončila pracovní poměr ze zdravotních důvodů přírodovědkyně Polabského muzea Mgr. Blanka Kloučková.

Z úsporných důvodů byly od října 2010 pokráceny vybrané pracovní úvazky průvodců v expozicích v Poděbradech a v Nymburce, což si vyžádalo drobné organizační změny bez jakéhokoliv dalšího narušení provozu muzea.

Hospodaření Polabského muzea

Rok 2010 byl ve znamení obrovských finančních problémů Polabského muzea. Tento nepříznivý stav velmi úzce souvisel s realizací nové stálé expozice v hlavní budově Polabského muzea. Situaci se podařilo napravit s pomocí Středočeského kraje, který na základě žádostí Polabského muzea uvolnil na realizaci expozice mimořádné dotace.

V roce 2010 Polabské muzeum hospodařilo s celkem 11,76 mil. Kč. Z této částky tvořila provozní dotace Středočeského kraje (zřizovatele Polabského muzea) 9,65 mil. Kč. Příspěvek Polabského muzea do rozpočtu, což jsou výnosy z hlavní činnosti, byl ve výši 2,11 mil. Kč. Nejvyšší část těchto příjmů tvořilo vstupné ve výši 1,35 mil. Kč a prodej publikací a suvenýrů ve výši 300 tis. Kč. Ve srovnání s plánem tržeb ale nebyly obě tyto položky naplněny především kvůli poklesu návštěvnosti celého Polabského muzea (viz dále). Dalším zdrojem příjmu byly jiné ostatní výnosy ve výši 432 tis. Kč a tržby z prodeje služeb 34 tis. Kč. V roce 2010 získalo Polabské muzeum finanční dary ve výši 49.000 Kč, které byly použity při realizaci výstavy *Historické kočárky a kolébky* a při vydání *Vlastivědného zpravodaje Polabí č. 40*.

Omezený rozpočet nedovoloval žádné jiné výrazné aktivity a s vypětím pokryl jen nejnnutnější provoz bez provádění významnější údržby jak objektů, tak i restaurování sbírkových předmětů. I přes nepříznivý stav se podařilo hospodařit Polabskému muzeu s vyrovnaným rozpočtem.

Návštěvnost Polabského muzea

Vývoj návštěvnosti Polabského muzea se oproti očekávání nevyvíjel k naší spokojenosti. V průběhu roku navštívilo expozice a výstavy Polabského muzea celkem **51.515** návštěvníků (44.073 platících a 7.442 zdarma) což je o celkem 6.780 platících návštěvníků méně než v roce 2009. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v Přerově nad Labem, kde návštěvnost poklesla o 7.549 platících návštěvníků. Propad byl nejviditelnější v průběhu prosincové vánoční výstavy, kdy

návštěvnost byla velmi negativně ovlivněna nepříznivými klimatickými podmínkami a dosahovala necelých 65 % obvyklé návštěvnosti skanzenu v tomto období.

Nepříznivá návštěvnost byla zaznamenána v Muzeu Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, kde je do budoucna nutno věnovat větší pozornost skladbě výstav a práci se školami. Zanedbatelná návštěvnost byla i v Galerii Melantrich Rožďalovice. V Městském muzeu Sadská byla do jeho zavření návštěvnost téměř nulová. Památník krále Jiřího z Poděbrad na poděbradském zámku zaznamenal také drobný odliv návštěvníků – o 667 méně platících než v předchozím roce (což je asi 10 % méně).

Poměrně výrazný vzestup návštěvnosti byl zaznamenán ve Vlastivědném muzeu Nymburk, kde se na tomto nárůstu významně podílí práce se školami a naše nabídka doprovodných programů

	Polabské muzeum v Poděbradech		PNM Přerov nad Labem		Památník krále Jiřího z Poděbrad		Muzeum B. Hrozného Lysá nad Labem		Vlastivědné muzeum Nymburk		Galerie Melantrich Rožďalovice		Městské muzeum Sadská		Celkem		Celkem měsíčně
	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	
leden	0		0		0	0	49	8	128	37	0	0	0	0	177	45	222
únor	0		0		95	0	27	6	272	166	0	0	0	0	394	172	566
březen	0		3501	452	201	11	112	39	645	92	0	0	0	0	4 459	594	5 053
duben	0		5360	889	570	102	76	7	989	136	0	0	7	0	7 002	1 134	8 136
květen	0		2574	478	870	238	90	53	316	11	205	139	0	0	4 055	919	4 974
červen	0		2575	371	833	50	100	21	334	138	54	3	0	0	3 896	583	4 479
červenec	0		2757	462	1291	111	32	19	183	22	13	2	0	0	4 276	616	4 892
srpen	0		2692	540	1050	48	63	11	148	27	0	0	15	1	3 968	627	4 595
září	0	60	1998	326	656	58	181	24	219	83	185	50	0	0	3 239	601	3 840
říjen	556	73	1761	517	688	81	48	25	377	112	0	0	0	0	3 430	808	4 238
listopad	591	60	740	126	195	11	346	217	417	24	0	0	0	0	2 289	438	2 727
prosinec	359	30	6174	834	47	2	67	11	241	28	0	0	0	0	6 888	905	7 793
celkem	1506	223	30 132	4 995	6 496	712	1 191	441	4 269	876	457	194	22	1	44 073	7 442	51 515
Celkem	1 729		35 127		7 208		1 632		5 145		651		23		51 515		

k výstavám - o 1.000 platících návštěvníků (asi o 20 %) více než v roce 2009.

Od 1. října 2010 bylo veřejnosti po více než dvouleté pauze zpřístupněno Polabské muzeum v Poděbradech. Lze konstatovat, že návštěvnost nové expozice a výstav byla na relativně uspokojivé výši. Za 3 měsíce provozu v roce 2010 přišlo 1.506 platících návštěvníků.

Tabulka návštěvnosti Polabského muzea v roce 2011.

Další statistický údaj vypovídá o složení návštěvníků podle zaplacené výše vstupného:

	Dospělí	Děti 6-15	Studenti	Senioři	Rodinné	Školní	Ostatní	Celkem	Zdarma	Celkem
celkem	15 869	4 898	1 554	4 769	1 566	13 196	2 221	44 073	7 442	51 515

PREZENTACE POLABSKÉHO MUZEA

Stálé expozice polabského muzea

Rok 2010 byl v Polabském muzeu ve znamení vzniku a následném zpřístupnění veřejnosti stálé expozice umístěné v hlavní budově Polabského muzea v Poděbradech, která prošla v roce 2009 rekonstrukcí. Slavnostní otevření stálé expozice pod názvem **Příběh Polabí** za účasti hejtmana Středočeského kraje MUDr. Davida Ratha a jeho náměstka Ing. Miloše Petery se uskutečnilo 30. 9. 2010. Veřejnosti bylo muzeum zpřístupněno hned následující den 1. 10. 2010. Stálá expozice s ohledem na nedostatek financí nebyla prozatím realizována v plném rozsahu, některé její části budou dokončovány postupně v následujících obdobích. Návštěvníci se mohou v nové expozici seznámit s vývojem země, krajiny a lidské činnosti se zaměřením na oblast Poděbradska. Expozice provede návštěvníka od období křídý, přes dobu bronzovou a římskou, přes část věnovanou ranému středověku s důrazem na libické hradiště a jeho významu v českých dějinách až po období renesance a baroka na Poděbradsku, čímž prozatím byla stálá expozice ukončena. Zbývající část v I. patře budovy věnovaná dějinám Poděbrad ve 20. století a jeho lázeňství bude dokončena a zpřístupněna v průběhu jara 2011. Práce na realizaci této části byly zahájeny v polovině prosince 2010.

V roce 2010 měli návštěvníci Polabského muzea možnost shlédnout na 15 stálých expozic. Z tohoto počtu byly zpřístupněny 3 nové expozice v hlavní budově Polabského muzea - **Příběh Polabí**.

Novou tvář a rozsah zaměření dostala expozice **Židé a židovské památky na Nymbursku, Lysecku a Poděbradsku**, umístěná v bývalé židovské synagoze v Nymburce. Byla komplexně přepracována, lokální zaměření bylo rozšířeno na celou oblast okresu Nymburk. Drobné úpravy byly provedeny, jako téměř každoročně v největší a nejrozsáhlejší expozici Polabského muzea, v areálu muzea v přírodě v Přerově nad Labem. Zde prezentovaná stálá sezónní expozice – **Život lidu středního Polabí od poloviny 18. do poloviny 20. století** – je jako mozaika poskládána s celkem 26 menších stálých expozic, které dávají celému muzeu v přírodě svůj charakteristický ráz. Tyto dílčí expozice jsou umístěny jednak v interiérech přenesených objektů či objektů „in situ“ (celkem 17 interiérových expozic), ale také jsou zde exteriérové expozice (celkem 9) umístěné v přístřešcích u chalup a v zahradě (ukázky zemědělských strojů, nástrojů ale i bylinky a další rostliny). Nehledě na skutečnost, že areál muzea v přírodě sestávající se z přenesených objektů a objektů „in situ“, je sám o sobě stálou expozicí lidové architektury středního Polabí.

Polabským muzeem v roce 2010 spravovány následující stálé expozice:

1. Polabské muzeum v Poděbradech:
  - 1.1. Příběh Polabí – od 1. 10. 2010
2. Památník krále Jiřího z Poděbrad na zámku v Poděbradech: 3 expozice
  - 2.1. Král Jiří z Poděbrad a jeho doba
  - 2.2. Bohuslav Schnirch a jeho pomník krále Jiřího,
  - 2.3. Lapidárium
3. Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem: 1 hlavní expozice, členěna na 26 drobných expozic
  - 3.1. Život na polabském venkově od konce 18. století do poloviny 20. století
    - 3.1.1. Život vesnické ženy v 19. století
    - 3.1.2. Zemědělské práce v 19. století
    - 3.1.3. Lidová strava ve středním Polabí
    - 3.1.4. Mlékařství

- 3.1.5. Včelařství
- 3.1.6. Sušárna na ovoce
- 3.1.7. Expozice lidového nábytku - světnice, Koulův pokoj, síň, kuchyně
- 3.1.8. Expozice lidového stavitelství
- 3.1.9. Expozice lidového výtvarného umění
- 3.1.10. Expozice lidového oděvu
- 3.1.11. Prádelna
- 3.1.12. Mlynářství
- 3.1.13. Žňové práce v první pol. 20. století
- 3.1.14. Zápřah a transport
- 3.1.15. Ruční transport
- 3.1.16. Polní práce v první pol. 20. století
- 3.1.17. Domácnost kolem r. 1860
- 3.1.18. Vývoj topenišť v Polabí
- 3.1.19. Hospodářství kolem r. 1860
- 3.1.20. Domácnost kolem r. 1930
- 3.1.21. Domácí textilnictví
- 3.1.22. Punčochář a košíkář
- 3.1.23. Vinařství
- 3.1.24. Stará škola s kabinetem
- 3.1.25. Vesnický švec a švadlena
- 3.1.26. Babiččiny zahrádky (4)

4. Vlastivědné muzeum Nymburk: 4 expozice

- 4.1. Expozice Bohumila Hrabal (hl budova)
- 4.2. Nymburk v proměnách věků (býv. synagoga)
- 4.3. Z dějin železnice (býv. synagoga)
- 4.4. Židé a židovské památky na Nymbursku, Lysecku a Poděbradsku (býv. synagoga)

5. Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem: 1 expozice

- 5.1. Život a dílo Bedřicha Hrozného

6. Městské muzeum Sadská: 3 expozice

- 6.1. Z dějin Sadské
- 6.2. Výstavní depozitář
- 6.3. Pracovna a knihovna „Georgion“ Otakara G. Paroubka a Františka A. Paroubka

Realizované výstavy v roce 2010 v Polabském muzeu

V roce 2010 Polabské muzeum realizovalo celkem 20 výstav, 2 další pokračovaly z roku předchozího (Muzeum B. Hrozného Lysá nad Labem: 26. 10. 2009 – 24. 1. 2010: **Tinga Tinga a Makonde** - Africké umění a Vlastivědné muzeum Nymburk: 29. 9. 2009 – 10.01. 2010: **Z historie zemědělské výroby a techniky**). Plán činnosti na rok 2010 počítal s celkem 19 výstavami.

Oproti plánu výstav došlo ke změně, a to u výstav plánovaných v muzeu v Poděbradech. Změna souvisela s prodloužením prací při realizaci stálé expozice a s celkovým otevřením muzea. V termínu otevření stálých expozic byly pro návštěvníky připraveny jiné výstavy a navíc byla ve spolupráci připravena výstava **Česká vánoční bohoslužba**.

Polabské muzeum v Poděbradech

01.10. – 21.11. **Lidé doby bronzové**

01.10. – 21.11. **Poděbradské Dantanorama**

27.11. 2010 – 27.02. 2011: **Historické kočárky a kolébky**

27.11. 2010 – 08.01. 2011: **Česká vánoční bohoslužba**. K 90. jubileu Církve československé husitské

Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem

19.03. – 09.05. 2010: **Jaro na vsi** – tradiční velikonoční výstava
19.03. – 31.10. 2010: **Námluvy a svatby na polabském venkově**
12.05. – 31.10. 2010: **Ruční práce ve staré škole a gobelínové vyšívání**
12.05. – 31.10. 2010: **Dětské hračky a knížky 1910 - 2010**
26.11. – 30.12. 2010: **Lidové Vánoce v Polabí** – tradiční vánoční výstava

Galerie Melantrich Rožďalovice

01.05. – 23.05. 2010: **Krajiny světa - Petr Probst**
19.06. – 11.07. 2010: **Kresby a malby Tomáše Vencálka**
11.09. – 03.10. 2010: **Motivy (středo)českého venkova I.** – ak. mal. Ladislav Hojný

Vlastivědné muzeum Nymburk

29.9. 2009 – 10.01. 2010: **Z historie zemědělské výroby a techniky**
26.01. – 02.05. 2010: **Z historie loutek**
21.05. – 15.08. 2010: **Dragouni v Nymburce**
03.09. – 14.11. 2010: **115. výročí nymburského pivovaru**
30.11. 2010 – 31.03. 2011: **Energie (l'Énergie)** - Yann Arthus-Bertrand
30.11. 2010 – 31.03. 2011: **Dědina** - Dagmar Urbánková

Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem

26.10. 2009 – 24.1.2010: **Tinga Tinga a Makonde** - Africké umění
26.03. – 18.07. 2010: **Život za železnou oponou**
27.07. – 05.09. 2010: **Výstava fotografií** - RNDr. Richarda Honse
11.09. – 09.11. 2010: **Barokní krajina** - proměny krajiny okolo Lysé nad Labem
19.10. – 19.12. 2010: **Stříbrné šperky a Marcely Novákové a fotografie Pavly Voříškové**
15.11. – 05.12. 2010: **Výstava vánočních ozdob a dekorací**

Výstavy mimo Polabské muzeum

Výstavy mimo Polabské muzeum byly realizovány na základě konkrétního požadavku například obcí, spolků apod. Tímto způsobem byla například uspořádána jednodenní archeologická výstava v obci Ratenice při oslavách 650. výročí vzniku obce. Další jednodenní výstava byla uspořádána při tradičním setkání Hrabalovo Kersko. Tato výstava byla zaměřena na osobnost Bohumila Hrabala. Polabské muzeum se odborně podílelo na přípravě výstavy Nejstarší stříbrné poklady, kterou 17. února 2011 v Národním muzeu v Praze otevíral ministr kultury ČR a která do konce května poprvé širší pražské veřejnosti představila nejceněnější soubor Polabského muzea – Poděbradský denárový poklad.

Výstavy v zahraničí

Od 4. 5. 2009 pokračovala v sídle Středočeského zastoupení v Bruselu výstava **Král Jiří z Poděbrad a jeho mírové návrhy**. Výstava byla ukončena v září 2010.

Přednášky a edukace

Aktivity muzea jsou prezentovány též přednáškovou činností, a to jak v prostorách Polabského muzea, tak i mimo, pořádaných jinými organizátory, ale přednesenými pracovníky PM.

Přednášek pořádaných Polabským muzeem se uskutečnilo **53** za účasti **1.320** posluchačů, z velké většiny se jednalo o žáky a studenty. Pracovníci PM přednesli mimo Polabské muzeum na akcích pořádaných jinými organizacemi či spolky **17** přednášek pro téměř **350** posluchačů.

K přednáškám můžeme zařadit i **14** komentovaných procházek po městech (Poděbrady, Nymburk, Lysá nad Labem), které zajišťovali pracovníci PM. Zúčastnilo se jich na **500** osob.

Významným prvkem v nabídce služeb, které Polabské muzeum poskytuje, jsou edukační programy speciálně pro školy, velmi úzce korespondující s právě probíhajícími výstavami. Jejich nabídka a realizace se významnou měrou podílí na nárůstu návštěvnosti muzea. V uplynulém roce bylo takovýchto programů zrealizováno na **70** za účasti **1.409** účastníků. Součástí edukačních programů jsou i doprovodné pořady při zvykoslovných výstavách v PNM Přerov nad Labem, kde mají návštěvníci možnost si mnohá řemesla i vyzkoušet (pletení pomlázek, výroba ozdob, pečení perníků apod.). Tyto doprovodné aktivity se setkávají s velmi kladným ohlasem, ale narážejí na naše omezené prostorové možnosti.

Badatelské služby

Vedle expoziční a výstavní činnosti je nabídka badatelských služeb další formou prezentace činnosti muzea. Tyto služby využívají zpravidla studenti a regionální badatelé, případně odborní pracovníci dalších institucí. Za rok 2010 poskytla pracoviště Polabského muzea (včetně knihovny PM) badatelské služby celkem na **160** badatelům, z nichž část přišla i opakovaně. Další skupinu badatelských dotazů tvoří dotazy zaslané poštou, převážně elektronickou, jichž bylo zodpovězeno na pět desítek.

Ediční činnost

Ediční činnost byla ve znamení přípravy a v závěru roku vydání Vlastivědného zpravodaje Polabí č. 40/2009. Toto číslo opět vyšlo ve spolupráci se SOA Praha – Státním okresním archivem Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem. Jiné ediční a vydavatelské počiny nebyly ze strany Polabského muzea v roce 2010 realizovány.

Různé prezentační aktivity

Polabské muzeum se v průběhu roku prezentovalo kromě výstav v muzeích, přednášek a procházek po městech i pořádanými speciálními muzejními aktivitami, jako bylo zapojení Polabského muzea do festivalu muzejních nocí a Dne Středočeského kraje.

Do Festivalu muzejních nocí se Polabské muzeum zapojilo již celkem po čtvrté. Muzejní noc proběhla v Poděbradech v Památníku krále Jiřího z Poděbrad, Nymburce ve Vlastivědném muzeu, kde byl připraven atraktivní program k výstavě *Dragouni v Nymburce* a v Lysé nad Labem v Muzeu Bedřicha Hrozného, kde opět byl program úzce související s právě probíhající výstavou *Život za železnou oponou*.

K prezentačním aktivitám můžeme připojit i účast Polabského muzea na výstavě Regiony 2010 na Výstavišti Lysá nad Labem v únoru 2010. Zde mělo Polabské muzeum vlastní stánek, kde se návštěvníci mohli seznámit s Polabským muzeem a jeho nabídkou na rok 2010.

V prosinci 2010 byl spuštěn též nový web Polabského muzea (www.polabskemuzeum.cz), který dostal výraznou desénovou proměnu, korespondující s celkovým uspořádáním Polabského muzea včetně využití grafických prvků použitých v nové expozici Polabského muzea. S tímto krokem došlo též ke sjednocení formátu e-mailových adres všech zaměstnanců Polabského muzea. Ve správě Polabského muzea je i web www.skazeny.eu, vzešlý z projektu Muzea v přírodě Středočeského kraje.

Prezentace Polabského muzea probíhala pravidelně též na stránkách Deníku Nymbursko a příležitostně i v dalších tištěných médiích, kde se docházelo k uveřejňování prezentací našich výstav a případných dalších programů. V průběhu roku poskytli pracovníci Polabského muzea též několik rozhovorů pro Český rozhlas, které byly následně odvysílány (Ondřej Rašín, Dr. Jana Hrabětová, Dr. Jan Vinduška). Za aktivní účasti Dr. J. Hrabětové a Dr. J. Vindušky proběhla koncem listopadu a začátkem prosince 2010 dvě natáčení pořadů *Hoby naší doby* a *Kluci v akci*, v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem. Oba pořady televize odvysílala až v lednu 2011.

Koncem roku byl spuštěn nový web Polabského muzea, který částečně koresponduje s designem nové expozice Polabského muzea v Poděbradech

Spolupráce a partnerství

V roce 2010 pokračovala dlouholetá spolupráce s Přírodovědným klubem Polabí a Společností přátel starého Nymburka. Oba subjekty se pravidelně schází v prostorách Polabského muzea (přírodovědci v Poděbradech a společnost v Nymburce) a svá setkání zpravidla doprovázejí zajímavými přednáškami související s jejich zaměřením, případně pro své členy pořádají různé výlety.

Polabské muzeum v průběhu roku intenzivně spolupracovalo v rámci destinačního managementu na bázi partnerství se Zlatým pruhem Polabí. Spolupráce probíhá nejvíce na úrovni vzájemné propagace.

PRÁCE SE SBÍRKAMI A ODBORNÁ ČINNOST POLABSKÉHO MUZEA

Odbornou činnost v Polabském muzeu vykonávají odbornosti jako historik, archeolog, etnograf, archivář, knihovník, konzervátor, restaurátor, přírodovědec, muzejní pedagog. Některé odbornosti jsou zastoupeny i více osobami, což souvisí s počtem pracovišť Polabského muzea. Odborná činnost má několik rovin. Vedle správy rozsáhlého sbírkového fondu, vyřizování

badatelských dotazů, je to i odborné publikování, přednášky a tvorba výstav a expozic. Mezi odbornou činnost patří i realizace dotazníkové akce pořádané Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici prostřednictvím Center pro lidovou kulturu.

Odborná činnost Polabského muzea v roce 2010, zaměřenou na správu sbírek, byla silně omezena v souvislosti s realizací nové expozice v rekonstruovaném objektu hlavní budovy Polabského muzea. Odborná kapacita byla zaměřena na realizaci dokončované stálé expozice v hlavní budově Polabského muzea. Největší komplikací pro odbornou činnost v oblasti přírodovědy, prakticky ve všech oblastech muzejní činnosti, znamenala dlouhodobá pracovní neschopnost přírodovědkyně Mgr. Bl. Kloučkové, která vedla nakonec k ukončení pracovního poměru ze zdravotních důvodů. Nejvýrazněji bylo toto omezení citelné při dokončování stálé expozice.

V roce 2010 nedošlo k zapsání žádných nových sbírek do Sbírkový Polabského muzea. Docházelo pouze k doplňování pomocné evidence sbírkových předmětů. Revizí prošlo na 2.000 evidenčních čísel, a to hlavně z národopisné sbírky uložené v PNM Přerov nad Labem a sbírkových předmětů uložených v archivu Polabského muzea (159 položek evidenčních čísel, 19 kartonů).

V oblasti odborné činnosti archeologie, archeolog Polabského muzea, Mgr. Andrej Lamprecht vypracoval na 20 vyjádření k zamýšleným stavebním akcím, realizoval 9 terénních archeologických dohledů či výzkumů včetně odpovídajících zpráv.

V oblasti konzervování a restaurování prošlo odborným zásahem na 242 položek evidenčních čísel, převážně archeologické povahy, což představuje několik set kusů tohoto materiálu. Dalších 5 ks sbírkových předmětů Polabského muzea, jejichž restaurování bylo nad možností Polabského muzea, bylo restaurováno externě ve Vyšší odborné škole Turnov. Na druhou stranu bylo v Polabském muzeu provedeno restaurování sbírek archeologického skla pro jiné instituce.

Bez výrazného omezení probíhalo vypůjčování sbírkových předmětů jiným institucím. Za rok 2010 bylo uzavřeno celkem na 22 smluv o výpůjčce, kterými bylo vypůjčeno na 300 položek evidenčních čísel. Na druhou stranu si Polabské muzeum zapůjčilo na realizaci výstav zhruba na 250 položek evidenčních čísel sbírkových předmětů od jiných institucí. Tyto zápůjčky byly pro realizované krátkodobé výstavy pořádané Polabským muzeem či do stálých expozic Polabského muzea.

Publikační činnost

Aranka Součková Daňková:

- K problematice opakovaných restauračních zásahů na archeologickém skle. Jejich vliv na poznání komplexní hodnoty. Sborník z konference konzervátorů-restaurátorů Uherské Hradiště, Brno 2010, 62 - 67

Pavel Fojtík:

- *Dragouni v Nymburce* – občasník Kaplanka, vydala Společnost přátel starého Nymburka, Nymburk (červen) 2010

Jan Vinduška:

- Hovory a hrátky se zvyky a svátky, Portál, 2010

Ve výčtu publikační činnosti nejsou uváděny drobné příspěvky v tisku, které mají informativní charakter o aktivitách Polabského muzea či další příspěvky uveřejněné např. na webových stránkách. Na těchto článcích se podíleli Jana Hrabětová, Pavel Fojtík, Jan Vinduška, Ondřej Rašín, Petr Šorm.

Vedle tradičních míst, jako je tisk a internet, bylo k prezentaci na základě spolupráce s městem Poděbrady vypracováno 8 textů o poděbradských zajímavostech a umístěných na nově osazených autobusových zastávkách po Poděbradech, jejichž autorem byla Dr. Jana Hrabětová.

Odborné semináře a konference apod.

PhDr. Jan Vinduška:

- 31.05. 2010: Muzejní marketing, Altus Praha
- 24.09. 2010: Tvorba www stránek – HTML a Freeware, Altus Praha
- Pravidelní setkání regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu ve Středočeském kraji
- Pravidelná setkání Krajské sekce AMG

Bc. Petra Peštová:

- Muzeum a škola – Dramatická výchova v muzejní pedagogice, Seminář muzea Hlavního města Prahy, 8.12. 2010

Mgr. Andrej Lamprecht:

- Pravidelná setkání Středočeské archeologické komise

Aranka Součková Daňková:

- Zasedání Odborné sekce pro dějiny skla České společnosti archeologické, Most, 19. – 20.5.2010 – příspěvek „*Vícebarevné skleněné artefakty v raně středověkých Čechách*“ (spoluautor Z. Cílová, K. Tomková),
- Odborný seminář Preventivní konzervace, NM Praha, 4.2.2010
- Seminář STOP Techniky skleněné mozaiky, NM Praha, 15.4.2010
- Seminář STOP Lepidla v památkové péči, NM Praha, 13.5.2010
- Konference konzervátorů-restaurátorů AMG, Uherské Hradiště, 6.- 9.9.2010
- Zasedání odborné skupiny Kovy při KKR AMG a sekce KR při KKR AMG, Polabské muzeum Poděbrady, (příprava odborného programu), 29.11.2010.

ÚDŽBA A OPRAVY MAJETKU VE SPRÁVĚ POLABSKÉHO MUZEA

V uplynulém roce 2010 nedostatečné finanční možnosti Polabského muzea neumožnily realizovat zamýšlené a v některých případech nutné kroky při údržbě objektů, především na stavbách umístěných v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem. Odloženy byly i již v minulosti plánované a nerealizované činnosti na objektech v Přerově nad Labem, Poděbradech, Nymburce a Rožďalovicích (nátěry střech, opravy fasád, vymazávek, oken apod.).

Polabské muzeum spravuje na území okresu Nymburk, v Poděbradech, Nymburce, Rožďalovicích, Přerově nad Labem, Koutech, Sadské, Lysé nad Labem a Městci Králové, následující objekty:

- **26** budov v majetku Středočeského kraje, z nichž jsou **3 kulturní památky**, všechny veřejnosti přístupné (Staročeská chalupa v Přerově nad Labem, býv. špitál Kunhuta v Poděbradech a roubený měšťanský dům v Rožďalovicích). Z celkového počtu 26 objektů se 20 objektů nachází v areálu skanzenu Přerov nad Labem. Zbývající objekty jsou v Poděbradech, Nymburce, Koutech a Rožďalovicích
- **1** budovu pronajatou (synagoga Nymburk)
- **1** objekt pronajatý z ½ (Muzeum B. Hrozného v Lysé nad Labem) – kulturní památka
- **3** muzejní pracoviště v pronajatých prostorech (zpravidla 1 patro domu – Muzeum Sadská, Městec Králové; 3 prostory - Památník Krále Jiřího Poděbrady – na zámku Poděbrady - kulturní památka).

Finančně asi nejnáročnější byla oprava ledem a sněhem stržených okapových žlabů a svodů na budově kláštera v Poděbradech, k čemuž došlo v průběhu ledna 2010 po sněhové kalamitě. Oprava však byla z přibližně 50% hrazena z pojistky majetku. Další opravu okapových žlabů si sníl vyžádal také na budově muzea v Nymburce, kde byla provedena částečná oprava a další bude ještě následně realizována.

S minimálními náklady byla provedena oprava omítek a podlahy včetně nátěrů v dílně Polabského muzea v Poděbradech. Další drobné opravy omítek v interiérech expozičních prostor byly provedeny i ve Vlastivědném muzeu v Nymburce.

V roce 2010 bylo zadáno vypracování projektové dokumentace na možnou výstavbu stavebních objektů lidové architektury v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem. Záměrem je Projekt doplňuje projektovou dokumentaci vyhotovenou v roce 2009 a zaměřenou na výstavbu kopie kapličky a kovárný. Realizace tohoto záměru výrazně rozšíří a zatraktivní celý areál PNM, včetně rozšíření expoziční plochy. Jedním z cílů je i následné zvyšování návštěvnosti muzea v přírodě. V souvislosti s vypracovanou PD probíhali v průběhu roku přípravné práce na tvorbě žádosti o finance z Regionálního operačního programu, na základě vyhlášené výzvy, ve spolupráci s externím spolupracovníkem.

V průběhu roku proběhly též pravidelné revize elektrorozvodů, plynových zařízení a vedení včetně školení zaměstnanců.

Zpráva o činnosti Polabského muzea zpracována na základě zpráv o činnosti za rok 2010 odborných pracovníků a vedoucích pracovišť a oddělení Polabského muzea (jednotlivé zprávy uloženy v PM) v lednu 2010.

PhDr. Jan Vinduška
ředitel Polabského muzea